

Державний архів Харківської області

Нотаріус міста Чугуїв Гесс-де-Кальве Леонід Леонідович,
м. Чугуїв Зміївського повіту Харківської губернії

Фонд № 156
опис № 1
справ постійного зберігання

за 1912 рік

Передмова до опису № 1

фонду № 156, Нотаріус міста Чугуїв Гесс-де-Кальве Леонід Леонідович, м. Чугуїв Зміївського повіту Харківської губернії

Точні дати створення та ліквідації контори нотаріуса міста Чугуїв Гесс-де-Кальве Леоніда Леонідовича не виявлені. Контора розташовувалася по вул. Гоголя, буд. 31, м. Чугуїв Зміївського повіту Харківської губернії (Ф-156, оп. 1, спр. 1, арк. 6).

За друкованими джерелами (Становлення та розвиток правового регулювання нотаріальної діяльності в Україні: монографія / М. С. Долинська. – Львів: ЛьвДУВС, 2015. – 988 с.) нормативно-правовою основою функціонування нотаріату в Російській імперії у другій половині ХІХ – початку ХХ ст. було «Положення про нотаріальну частину», яке містилося в ч. 1 т. ХVІ Зводу законів Російської імперії.

Контори нотаріусів м. Харкова і повітів Харківської губернії засновані на підставі «Положення про нотаріальну частину», затвердженого імператором Олександром ІІ 14 квітня 1866 р. 27 червня 1867 р. були затверджені правила про порядок введення в дію «Положення про нотаріальну частину», де було зазначено, що «Положення» починає діяти в тих місцевостях, де вже існують судові установи, передбачені судовими статутами 1864 р. Як наслідок, «Положення» набуло чинності по всій імперії не одночасно: зокрема, у Харківській губернії «Положення про нотаріальну частину» вводилося з 1 вересня 1868 р.

Положення регулювало порядок призначення на посаду нотаріуса, його компетенцію, повноваження та відповідальність, визначало порядок учинення окремих нотаріальних дій.

Нотаріуси підпорядковувались Міністерству юстиції. Діяльність нотаріусів підлягала нагляду старшого нотаріуса окружного суду.

Згідно зі статтями 65, 128 «Положення про нотаріальну частину» до функцій нотаріусів відносилися, зокрема, укладання різних нотаріальних актів, засвідчення операцій з нерухомим майном, позик, заповітів; посвідчення копій та справжності підписів; видача витягів з актових книг; здійснення протестів боргових векселів; прийом на зберігання документів.

Кількість нотаріусів визначалася Міністерством юстиції окремо для кожного міста і повіту, враховуючи кількість місцевого населення.

Нотаріус був зобов'язаний мати печатку своєї контори із зображенням губерньського герба, з його іменем, прізвищем та зазначенням міста, де

знаходиться контора (відтиск печатки та зразок підпису із зазначенням адреси контори передавався на зберігання до місцевого нотаріального архіву (стаття 25 «Положення»).

Нотаріальні дії вчинялися у приміщенні нотаріуса або нотаріус для вчинення дій виїжджав додому до клієнта (за винятком актів про перехід або обмеження права на нерухоме майно, які завжди повинні бути посвідчені у нотаріуса).

Перелік обов'язкових для ведення нотаріусом книг та журналів визначено в статті 26 «Положення». Зокрема нотаріус повинен був вести: реєстр для реєстрації всіх складених ним актів, а також пред'явлених найманих зобов'язань та договорів; дві актові книги: для реєстрації актів на нерухоме майно та друга – на все інше; книгу для реєстрації стягнутих зборів; загальний алфавіт усіх складених нотаріальних актів та засвідчень; відомості обліку всіх документів, які є на його збереженні; алфавітний покажчик осіб, які визнані банкрутами чи над якими встановлено опіку чи піклування.

Після завершення кожного року роботи нотаріуси здавали всі документи до місцевого нотаріального архіву.

Нотаріальні контори ліквідовані декретом Ради Народних Комісарів (Раднаркому) України про суд від 19 лютого 1919 р., що скасовував на території України усі судові інстанції, які діяли до встановлення радянської влади (Генеральний суд, судові палати, суди окружні, мирові, військові, комерційні та ін.), а також відповідні установи і організації: прокурорський нагляд, нотаріат, присяжну та приватну адвокатуру, інститути судових слідчих, приставів та ін.

До Державного архіву Харківської області документи нотаріуса міста Чугуїв Гесс-де-Кальве Леоніда Леонідовича надійшли у 1927 році за здавальним описом у кількості 1 (одна) справа за 1912 рік, укладеним в одному примірнику.

У 1946, 1953, 1973, 1998, 2020 роках було проведено перевіряння наявності і фізичного стану документів даного фонду (акти від 21.12.1946 р. № 1; 31.07.1953 р. № 2; 23.02.1973 р. № 3; 09.06.1998 р. № 4; 26.11.2020 р. № 5).

У грудні 2003 року було проведено роботу з виявлення унікальних документів; у результаті виконаної роботи унікальних документів не виявлено (акт від 21.12.2003 р.).

У травні 2021 року проведено удосконалення опису за 1912 рік у зв'язку з тим, що опис був укладений в одному примірнику та не відповідав сучасним вимогам.

До фонду складено історичну довідку, а до опису – передмову. У процесі роботи уточнено та відредаговано заголовок справи, уточнено крайні дати документів та кількість аркушів у справах.

До удосконаленого опису № 1 справ постійного зберігання внесено документи (проекти актових записів, посвідчення, копії довіреностей, листування) до книги реєстрації актових записів на нерухоме майно нотаріуса міста Чугуїв Гесс-де-Кальве Леоніда Леонідовича, м. Чугуїв Зміївського повіту Харківської губернії (частина V).

Здавальний опис № 1 внесено до удосконаленого опису справою № 2.

Головний спеціаліст

Юлія ГРИНЬОВА

28.05.2021

Державний архів
Харківської області

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Державного архіву
Харківської області
_____ Євген КУЩ
“ _____ ” _____ 2021 року

Фонд № 156
ОПИС № 1
справ постійного зберігання
за 1912 рік

№ з/п	Індекс справи	Заголовок справи (тому, частини)	Крайні дати документів в справі (тому, частини)	Кількість аркушів у справі (томі, частині)	Примітки
1	2	3	4	5	6
1		Документи (проекти актових записів, посвідчення, копії довіреностей, листування) до книги реєстрації актових записів на нерухоме майно нотаріуса міста Чугуїв Гесс-де-Кальве Леоніда Леонідовича, м. Чугуїв Зміївського повіту Харківської губернії. Частина V.	28 березня - 20 грудня 1912 р.	289	
2		Здавальний опис № 1 за 1912 рік		1	

До опису внесено 2 (дві) справи з № 1 по № 2, у тому числі:
літерні номери — немає, пропущені номери — немає.

Головний спеціаліст відділу організації
та координації архівної справи, обліку
та довідкового апарату

Юлія ГРИНЬОВА

“ _____ ” _____ 2021 року

СХВАЛЕНО

Протокол засідання ЕПК
Державного архіву Харківської області
від _____ 2021 року № _____

Секретар ЕПК _____ Тетяна РІДНА

